

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ЧЕРНІГІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор університету
_____ С.М. Шкарлет
« ____ » _____ 201__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу
_____ М.В. Сокол
« ____ » _____ 201__ р.

**Програма
вступних випробувань
з української мови**

для абітурієнтів, які вступають на основі базової загальної середньої освіти на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за спеціальністю:

- 5. 03050401 «Економіка підприємства»
- 5. 03050801 «Фінанси і кредит»
- 5. 03040101 «Правознавство»
- 5. 13010101 «Соціальна робота»
- 5. 05010201 «Обслуговування комп'ютерних систем і мереж»

Розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії
гуманітарних та
суспільно-економічних дисциплін
Протокол № _____
від « ____ » _____ 201__ р.

1. ВСТУП

Готуючись до вступу у вищі навчальні заклади, зокрема до Коледжу економіки і технологій Чернігівського державного технологічного університету, абітурієнти повинні усвідомлювати, що знання мови належать до найважливіших сутностей людини. Вони є засобом і матеріалом формування і становлення особистості людини, її інтелекту, волі, почуттів і формою буття. Мова – це безперервний процес пізнання світу, його освоєння людиною.

Екзаменаційну документацію для проведення вступних випробувань з української мови розроблено на основі Закону «Про загальну середню освіту», Державного стандарту базової та повної загальної освіти та Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова» .

Письмовий екзамен з української мови у вигляді диктанту дає можливість перевірити писемну грамотність абітурієнтів. Він зручний тим, що ставить усіх їх в однакові умови, оскільки не мають права на вибір тексту чи його розміру.

2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Абітурієнти з курсу сучасної української мови повинні знати:

- українську абетку; звуки, букви, склади;
- класифікацію звуків;
- чергування голосних та приголосних в мовному потоці;
- основні правила української літературної вимови;
- основні правила української орфографії;
- вживання великої літери;
- написання слів разом, окремо, через дефіс;
- правопис прізвищ та географічних назв;
- правила написання апострофа;
- правила написання м'якого знака;
- правопис іншомовних слів;
- правила переносу;
- лексикологію; синоніми, антоніми, омоніми;
- українську фразеологію;
- морфологію як учення про частини мови;
- синтаксис як учення про словосполучення і речення;
- класифікацію простих і складних речень;
- пунктуацію;
- основні стилі української мови.

Абітурієнти повинні володіти такими навичками та вміннями з української мови:

- грамотно й охайно писати;
- застосовувати теоретичні знання до конкретного мовного матеріалу;
- знаходити й обґрунтовувати орфограми та пунктограми;
- пояснювати фонетичні, лексичні, морфологічні, синтаксичні явища;
- правильно ставити і пояснювати розділові знаки.

3. РОЗДІЛИ ТА ЇХ КОРОТКИЙ ЗМІСТ

Курс вивчення української мови складається з таких розділів:

1. Фонетика і фонологія (вчення про знакову систему мови).
2. Графіка і орфографія (вчення про передачу звуків на письмі та правила написання слів і їх частин).
3. Лексикологія і фразеологія (вчення про словниковий склад мови і фразеологічні одиниці мови).
4. Морфемна структура слова (засоби і способи творення слів).
5. Граматика - морфологія і синтаксис (учення про частини мови, форми слів і словозміну, про будову словосполучення і речення).
6. Пунктуація (вчення про систему розділових знаків, їх типи та правила вживання).

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИКТАНТІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Вступні диктанти перевіряють підготовку абітурієнтів, як правило, з усіх вивчених тем.

Виправляються, але не враховуються помилки, що спотворюють звуковий склад слова, наприклад "оперігати" (замість оберігати); "докша" (замість дошка).

При оцінюванні диктантів важливо також враховувати характер помилки. Серед помилок слід виділяти негрубі, тобто такі, які не мають істотного значення для характеристики грамотності, повторювані і однотипні помилки. Під час підрахування помилок дві негрубі вважають за одну. Одна негруба помилка не враховується.

До негрубих відносять такі помилки:

- 1) у винятках з усіх правил;
- 2) у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;
- 3) у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
  - 1) у разі, коли замість одного знаку поставлений інший;
  - 2) у випадках, що вимагають розрізнення не і ні (у сполученнях *не хто інший, як; не що інше, як; ніхто інший ні; ніщо інше не...*);

б) у пропуску одного із сполучуваних розділових знаків або порушенні їх послідовності;

3) при заміні українських букв російськими.

Повторюваними вважаються орфографічні помилки в одному й тому ж слові, яке вживається декілька разів, або в корені однокореневих слів. При підрахуванні ці помилки (скільки б їх не було) вважаються за одну.

Однотипними вважаються помилки на одне правило, якщо умови вибору правильного написання полягають у граматичних (*борються, ходить*) і фонетичних (*пісня, сміється*) особливостях слова. Кожна однотипна помилка обраховується окремо.

За наявності в контрольному диктанті більше п'яти поправок (виправлення неправильного написання на правильне) оцінка знижується на один бал, але таке зниження не повинно призводити до незадовільного оцінювання роботи студента. Відмінна оцінка не ставиться за наявності трьох і більше виправлень.

Диктант оцінюється однією оцінкою, виходячи з таких нормативів:

Оцінка	Кількість допустимих помилок
«12»	0/0
«11»	0/1 (негруба)
«10»	1
«9»	1 + 1 (негруба)
«8»	3
«7»	4
«6»	5-6
«5»	7-8
«4»	9-10
«3»	11-12
«2»	13-14
«1»	15-16

Примітки:

1. Перша цифра вказує на кількість орфографічних помилок, друга - пунктуаційних.

2. Оцінка «11» ставиться за одну негрубу помилку.

Пунктуаційні і орфографічні помилки обраховуються однаково.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненко - Давидович Б.Д. Як ми говоримо.-К.,1991.
2. Беляєв О.Н. Українська мова: Підручник для 10-11 класів шкіл з українською та російською мовами навчання. - К., 1997.
3. Гринчишин Д.Г., Капелюшний А.О., Пазяк О.М., Терлак З.М. Словник труднощів української мови. - К., 1989.
4. Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Сучасна українська літературна мова (Синтаксис. Лабораторний практикум). - К., 1989.
5. Донець Л.С., Мацько Л.І. Вступ до мовознавства. - К., 1989.
6. Іваницька Н.Л. Синтаксис простого речення. - К.,1989.
7. Козачук Г.О. Українська мова (практикум).- К., 1991.
8. Лобода В.В., Скуратівський В.Л. Українська мова в таблицях: Довідник. - К.,1993.
9. Орфографічний словник української мови. - К., 1999.
- 10.Українська мова: Збірник диктантів для випускних екзаменів. - К., 1998.
- 11.Юшук І.П. Практикум з правопису української мови. - К., 1997.
- 12.Яремко В., Сліпушко О. Тлумачний новий словник української мови: У 4 т. - К., 1999
- 13.Українська мова Практичний довідник. 2-ге вид.: доп.та переробл./ Попко О.Г.- Харків:ФОП Співак Т.К., 2011. – 404 с.
- 14.Українська мова для абітурієнтів: Навч. посіб. – 7-ме вид.- К.: Вища школа, 2006.- 287 с.
15. Голоскевич Г. Правописний словник. – 13-те вид. – К., 2006